

fat. 13/6 - 69

L i n n a v u o r i Hattulan pitäjän Tenholan
kartanon maalla.

Restaurointitöiden tarkastuskertomus

Syksyllä 1968 tarjoutui Puolustusvoimain Pioneerijoukot harjoitustyönään suorittamaan vallien restaurointitöitä Tenholan Linnavuorella (kirj. E 136/281 -68) ja Esihistoriallinen osasto hyväksyi tarjouksen kokouksessaan 5.11.1968 määräten tehtävän valvonnan allekirjoittaneelle. Tämän jälkeen sovin intendentti Jouko Voionmaan ^{kansse.} siitä, että hän toimisi tieteellisenä asiantuntijana paikan päällä rakennustöiden aikana, koska hän tuntee Linnavuoren paremmin kuin Toimikunnan muut virkamiehet suoritettuaan siellä kaivauksia useina vuosina.

Suoritin restaurointitöiden tarkastuksen 9.6.1969 mukana intendentti Voionmaa ja maanomistaja Timo Penttilä puolisoineen todeten ensiksi, että Linnavuoren päällä ja itärinteellä suoritettut metsänhaku- ja harvennustyöt ovat muinaisjäännöksen esilletuomisen kannalta erinomaisia toimenpiteitä. Maanomistaja, joka täten on vapaaehtoisesti luopunut melko huomattavan alueen metsänkasvun vastaisesta tuotosta, ansaitsee tästä Toimikunnan taholta täyden kiitoksen. Sensijaan vallinrakennustyöt, joita on suoritettu lounaanpuoleisen sisääntuloaukon kohdalla ja sen molemmilla puolilla, yhteensä noin 30 m:n osuudella, saattavat ammattimiesten silmissä aiheuttaa eriäviä mielipiteitä. Onhan totta, ettei maamme linnavuorilla suoritetuissa kaivauksissa ole onnistuttu saamaan esille yhtään paikkaa, josta saataisiin perusteet varmaan rekonstruointiin. Näinollen myös nyt puheena olevassa yrityksessä näkyy selvästi mielikuvituksen melko vahva osuus. Mikäli esihistoriallisten muinaislinnojemme rekonstruointia halutaan jatkaa tavoitteena yleistajuiset esitykset, joka kyllä kuuluu vuonna 1920 annetun asetuksen N:o 274 2.§:n 2. kohdan

mukaan Toimikunnan tehtäviin, on työn vastaisuudessa tapahduttava toisin perustein ja kehityttävä nykyisestään paljon.

Muinaisjäännöksen suojelun kannalta, joka epäilemättä on restaurointia tärkeämpi kysymys, Tenholan Linnavuorella ei kuitenkaan ole tapahtunut mitään hälyyttävää. Hirsivalli on rakennettu paikalle, jossa jo on suoritettu kaivaus. Tolppien pystyttämiseksi kaivetut kuopat ovat vähäisiä ja ne eivät ulotu kaivauskerrosta alemmaksi. Muita maapohjaan kajoavia eli itse muinaisjäännöstä rikkovia töitä ei ole tehty lainkaan. Puurakenteiden aikanaan lahottua jää siis paikka sellaiseksi kuin se oli ennen restaurointia.

Matkailukohteena ja nähtävyytenä on tehty rakennelma Linnavuorelle kaikesta kritiikistä huolimatta sittenkin ehkä enemmän eduksi kuin haitaksi. Hirsivalli ehkä elävöittää muuten useille katsojille mykkää muinaisjäännöstä, eikä se pahemmin häiritse maisemaa. Pikemminkin voitaneen sanoa, että vallin ampumajalustoilta on hauska katsella Vanajanselälle avautuvaa laajaa näköalaa.

Mielipiteeni on, että Tenholan Linnavuorelle rekonstruointiyrityksenä rakennettu hirsivalli saa jäädä paikalleen ja että sitä suunnitelman mukaisesti parannetaan korvaamalla väliaikaiset rautalankasiteet vitsaksilla. Sensijaan en suosittelen rakennelman jatkamista muinaisjäännöksen muihin osiin.

Helsingissä kesäkuun 13 p:nä 1969

Aarni Erä-Esko

Liitteenä neljä valokuvaa.

HATTULAN TENHOLAN LINNAVUORI
RESTAUROINTI 1968

F 34462

F 34463

F 34464

F 34465